

ชื่อผู้ทำวิทยานิพนธ์ นายดำรงฤทธิ์ หลอดคำ
คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

.....กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ประภัสสร เพ็ชรประเสริฐวิทยา)

การวิจัยเรื่องนี้มีจุดมุ่งหมาย เพื่อค้นหาแนวทางในการปรับปรุงโครงการสนับสนุนแผนการผลิตของเกษตรกร ให้สามารถดำเนินงานตามวัตถุประสงค์ โดยกำหนดวัตถุประสงค์ โดยเฉพาะเพื่อศึกษา (1) สภาวะพื้นฐานบางประการทางเศรษฐกิจและสังคมของเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ (2) การดำเนินงานของเกษตรกรในโครงการ (3) ความคิดเห็นของเกษตรกรต่อโครงการ และ (4) ข้อเสนอแนะของเกษตรกรเพื่อประสิทธิภาพที่สูงของโครงการ กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยเป็นเกษตรกรผู้เข้าร่วมโครงการสนับสนุนแผนการผลิตของเกษตรกรในพื้นที่จังหวัดหนองบัวลำภู จำนวน 251 ราย ซึ่งได้มาโดยวิธีการสุ่มคัดเลือกแบบหลายชั้นตอน และใช้แบบสัมภาษณ์เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูลใช้คอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS และใช้สถิติความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยเลขคณิต ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าไคสแควร์ ผลการวิจัยพบว่า

เกษตรกรส่วนใหญ่เป็นชาย มีอายุเฉลี่ย 47 ปี สำเร็จการศึกษาระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 มีสมาชิกในครัวเรือนเฉลี่ย 5 คน มีพื้นที่ถือครองทางการเกษตรทั้งหมดของแต่ละครัวเรือน พื้นที่ทำนา และทำไร่ เฉลี่ย 28.9, 19.6 และ 0.4 ไร่ตามลำดับ ซึ่งส่วนใหญ่มีเอกสารสิทธิ์เป็น นส.3 และที่ดินส่วนใหญ่เป็นของตัวเอง ดินมีความอุดมสมบูรณ์ปานกลาง ใช้น้ำฝนอย่างเดียวทำการเกษตร จึงประสบปัญหาการขาดแคลนน้ำ เกษตรกรเกินครึ่งเล็กน้อยเลี้ยงสัตว์ ที่สำคัญได้แก่ กระบือ เป็ด-ไก่ ไคเนื้อ และส่วนน้อยเลี้ยงปลา มีรายได้เงินสดต่อปีเฉลี่ย 32,540 บาทต่อครอบครัว แยกเป็นจากการเกษตร 11,227 บาท จากอาชีพอื่น 21,717 บาท โดยใช้แหล่งเงินทุนของตนเองในการผลิต

เกษตรกรส่วนมากทราบรายละเอียดเกี่ยวกับโครงการจากเจ้าหน้าที่ของรัฐ ที่จัดให้มีการประชุมชี้แจง และไม่ได้ทำการประชาสัมพันธ์เผยแพร่โครงการเพิ่มภายในกลุ่มเกษตรกรตำบลเป็นผู้เสนอทางเลือก และเกษตรกรเข้าใจในระดับปานกลาง ข้อมูลที่เกษตรกรต้องการออกแบบ กส.2 ให้กับเจ้าหน้าที่มากเกินไป และระยะเวลา 7 วัน รวมถึงจำนวนทางเลือกที่กำหนดไว้ 10 ทางเลือกที่ให้เกษตรกรใช้ตัดสินใจมีความเพียงพอ ซึ่งทางเลือกมีความสอดคล้องในระดับปานกลางกับการปฏิบัติอยู่แล้วของเกษตรกร เกษตรกรปรึกษามหาชิกาในครอบครัวในการตัดสินใจเลือก และส่วนใหญ่เลือกเพียง 1 ทางเลือก และการเลี้ยงโคเนื้อเป็นทางเลือกที่เกษตรกรเลือกมากที่สุด

เกษตรกรส่วนมากได้ให้คนอื่นจัดทำแผนการผลิตให้ โดยได้รับการชี้แนะจากเจ้าหน้าที่ ในระยะแรกเกษตรกรมีรายได้ลดน้อยลงกว่าเดิม และผลตามมาทำให้ไม่พึงพอใจในแผนการผลิต อาจเนื่องจากเกษตรกรปฏิบัติตามแผนได้ไม่เต็มที่ แต่กระนั้นก็ตามเกษตรกรส่วนมากยังต้องการเข้าร่วมโครงการ เกษตรกรได้รับการสนับสนุนทางวิชาการมากที่สุดจากโครงการ เกษตรกรร้อยละ 86.9 ได้ขอรับการสนับสนุนสินเชื่อในวงเงินเฉลี่ย 58,083 บาทต่อครอบครัว ได้รับการสนับสนุนสินเชื่อในวงเงินอนุมัติเฉลี่ย 37,552 บาท

โดยภาพรวมเกษตรกรเห็นด้วยทุกกิจกรรมของโครงการ แต่ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่งในเรื่องดอกเบี้ยเงินกู้ที่มีอัตราสูง และไม่เห็นด้วยในเรื่องการใช้สื่อประชาสัมพันธ์ โดยเฉพาะการใช้หอกระจายข่าว ระยะเวลาในการส่งคืนเงินกู้ ขั้นตอนและระยะเวลาในการอนุมัติเงินกู้ การจ่ายเงินกู้ในรูปปัจจัยการผลิต นอกจากนี้เกษตรกรยังเสนอแนะว่า ไม่ควรหัก

เงินกู้เพื่อจ่ายคืนหนี้สินเดิม ไม่ควรจ่ายเงินกู้ในรูปปัจจัยการผลิต ไม่ควรคิดพามทางคืนหนี้สิน
ในระหว่างการดำเนินการผลิต

การศึกษาเปรียบเทียบความคิดเห็นของเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ ซึ่งมีความ
แตกต่างกันของระดับอายุ ระดับการศึกษา ขนาดพื้นที่ถือครองทางการเกษตร และระดับ
รายได้ต่อปีของครอบครัว มีความเห็นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญต่อการประชาสัมพันธ์
โครงการ ทางเลือกทางการเกษตรที่เสนอ แผนการผลิตของเกษตรกร และการให้การ
สนับสนุนสินเชื่อตามโครงการ

ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย ได้แก่ โครงการการดำเนินการเพิ่มเติมในเรื่องของ
การประชาสัมพันธ์โครงการ เพื่อเพิ่มความเข้าใจเกี่ยวกับโครงการของบุคคลทุกฝ่ายที่
เกี่ยวข้อง ใช้สื่อทัศนูปกรณ์ในการแนะนำโครงการสู่บุคคลเป้าหมาย สร้างความกลมกลืน
ระหว่างกิจกรรมต่างๆและหน่วยงานที่เข้าร่วมในการดำเนินกิจกรรมของโครงการ ชักชวน
ให้เอกชนเข้าร่วมดำเนินการ จัดหาสิ่งจูงใจให้เกษตรกรเข้าร่วมโครงการอย่างยั่งยืน จัด
ให้มีคณะกรรมการและหน่วยงานกลางในการประสานงานภายในโครงการ ยิ่งไปกว่านั้น
เกษตรกรควรมีส่วนร่วมในการจัดทำทางเลือก และอนุญาตให้เลือกกิจกรรมการผลิตที่
เหมาะสมได้มากกว่า 1 กิจกรรม หรือโอนาสวนผสม ควรขยายเวลาให้เกษตรกรตัดสินใจ
เลือกทางเลือก ให้การพิจารณาสมัครรับและสนับสนุนแผนการผลิตที่เตรียมโดยเกษตรกร
ด้านเงินกู้ควรได้รับการปรับปรุงเกี่ยวกับจ่ายเงินกู้ให้เป็นเงินสดและจ่ายครั้งเดียวทั้งหมด
ลดอัตราดอกเบี้ยและขั้นตอนการกู้ เพิ่มวงเงินกู้ ขยายเวลาการส่งคืนเงินกู้ และให้มีการ
ติดตามนิเทศงาน ประเมินผลโครงการอย่างใกล้ชิดและสม่ำเสมอ

THESIS TITLE : THE OPINIONS OF TARGET FARMERS TOWARDS THE PROJECT
ON PRODUCTION SUPPORTING PLAN OF FARMER IN
CHANGWAT NONGBUALAMPHU

AUTHOR : MR.DUMRONGRITT LORDCUM

THESIS ADVISORY COMMITTEE :

.....*Prasit Prakongsri*.....Chairman
(Associate Professor Dr.Prasit Prakongsri)

.....*Somsak Srisontisuk*.....Member
(Associate Professor Dr.Somsak Srisontisuk)

.....*Prapatsorn*.....Member
(Assistant Professor Prapassorn Tasaprasertvitaya)

ABSTRACT

The main purpose of this study was to find out the guideline for improving the implementation of the Production Supporting Plan of Farmers in order to achieve the goal effectively. The specific objectives were to study on: (1) some selected socio-economics situation of target farmers, (2) the implementations of the target farmers in the project (3) the opinions of farmers toward the project and (4) Their suggestions for higher effectiveness of the project. A sample of 251 target farmers were selected from the whole target farmers of the pilot project area who involved in the Project on Production Supporting

Plan of Farmers in Changwat Nongbualamphu by using multi-stage random sampling method. Interview schedules were used in data collection. Statistical procedures such as the percentage, the arithmetic mean, the standard deviation and the chi-square were used to analyze the data. The findings of the study were as follows :

The majority of target farmers were male with average age of 47 and they graduated only prathomsuksa 4 (Grade 4). an average size of the family was 5 persons. An average total agricultural land holding, for rice, and field crop production were 28.9, 19.6 and 0.4 rai, respectively. They occupied their own land with Nor Sor 3 of land certification. The land was moderately fertile and only located in rainfed area. Therefore, the water shortage was seriously confronted problem and oftenly decured. More than one-half of the farmers raised livestock especially cattle, poultry, and the few others raise fish. The average annual cash income for each household was 32,540 baht, from agricultural sector 11,227 baht and others 21,717 baht, by using their own capital for agricultural production.

The majority of the farmers got the project details from the government officials by attending the meeting arrangement and they did not further conduct for enhancing the information of the project within their group. The alternatives of production were offered by Kaset Tumbol and the farmers understood moderately. There are too many required data to fill in KS2 form. The duration of 7 days and ten alternative ways of production were adequated for their decision. Those alternative ways of

production were corresponded with their indigeneous agricultural practices. The target farmers consulted with family's members in deciding to select only one appropriate from several proposed alternative guidelies and beef raising was populated.

The production plans of large number of the target farmers were established by other person under supervision of relevant officials. In initial stage, their annual income was decreased. Consequently, they were unsatisfied with their selected production plan because they could not able to extremely practice on selected production plan. Nevertheless, majority of them remained to involve in the project. They were well subsidized the innovative production.

The majority of the farmers (86.9%) proposed production loan in average amount of 58,083 baht per family but each family was approved in amount of 37,552 baht by average. The approved loan was paid in cash by one or splitted several times. However the production credit was paid appropriately on timing of seasonal production and they promised that they can pay back the loan but later than argument. However, minor of them (15.9%) mentioned that they could not able to pay back the production loan at stated time. The monitoring and supervising of loan utilizing were not undertaken and Kaset Tambol should be responsible for this.

Generally, the entile project's activities were agreed by target farmers. Nevertheless, in the consideration of their opinions towards sub-activities, it was found that they extreamly disagreed on high interest rate of the loan, and

disagreed on utilizing different types of medias, especially the boardcasting tower of the village for public relations, the length of time for repaying the loan, too many steps and a lot of time wasted for the loan approving, loan payment in form of production materials. The farmers' recommendations were that, the amount of loan should not be withdrawn to compensate the unpaid debt, loan paying should be completely done in one time and the bank officer should not follow up for repaying the loan during the farmers' activities in the production plan.

The comparative study on the farmers' opinion showed that there were non significant difference among the farmers who were different in the level of age, education attainment, the size of agricultural land holding, and the annual family income, towards the public relations, proposed alternative production plan, production plans of the farmers, and supporting credit of the project.

According to the research findings, the possible recommendations could be made that : The additional following activities of the project should be more implemented such as campaigning the project for more comprehensive understanding about the project of various relevant persons, utilizing audio-visual aids on introducing the project to client, creating the harmonized integration among projects' activities and involved agencies in the project implementation, inviting private sectors to co-operate in the project, providing adequate incentive for sustainable engagement in the project of farmer, and establishing the central coordinating committee and the office. Moreover,

the farmers should be stimulated to participate in the establishment of production plan and they should be allowed to select more than one suitable activities of production or integrated farming. The length of time for more properly deciding in selecting the offered activities should be expanded. The farmers production plan which are prepared by themselves, should be considerably adopted and supported. The supportive loan should be improved in such a way as : paying in currency and in one time, reducing the interest rate and steps of the loan permission, increasing amount of seed of the loan, expanding the lenght of time for repaying after their product plan. The farmers' implementation in the project should be closely and continuously monitored, supervised and evaluated.